

Mångkultur- samhörighet eller isärdragning?

»engagemang utan det välmenande leendet hos den som vill hjälpa den som ses som behövande«

Det var oktober 2018 – sen eftermiddag. Jag stod utanför det rum i Gottsunda kyrka som kallas Frälsarkransrummet. En person i polisuniform såg mig i ögonen. Rösten bar inte riktigt. Han sa stilla: jag tror inte du förstår vad viktigt det är, det ni gör i kyrkan. Jag är så tacksam.

Det som hade hänt var att Gottsunda skola brunnit någon dag innan. Det var den 8 oktober 2018. Två ungdomar hade den natten satt eld på en soffa. Elden spred sig snabbt och i ett skede var även kyrkan i farozonen. Från den första morgonen öppnades kyrkan. Många samlades: kommunens stabsgrupp, elever och personal, och andra med relationer i Gottsunda och relationer med Gottsundaskolan. Gottsunda kyrka var en informationsplats och en mötesplats, en tryggs plats och en böneplats.

Den veckan, och det som hände därefter, säger något viktigt om att vara kyrka – i samhället. Och det handlade inte bara om att det är praktiskt att vara i kyrkans lokaler vid en kris. Utan om något annat, något mer och bredare. Att kyrka är ett sammanhang som har förtroende, ett sammanhang som ger rum för livets många olika sidor och känslor.

I Gottsunda församling möts världen. Här talas flest språk i Uppsala. I församlingen finns personer med högst inkomster och högst utbildning, bostäder med störst yta och områden där ingen har försörjningsstöd. Andra delar präglas av utsatthet, arbetslöshet – särskilt finns utsattheten i familjer med barn och ensamstående föräldrar.

Gottsunda finns med på polisens lista för särskilt utsatta områden. En lista som bland annat handlar om att det är mycket svårt för polisen att utföra sitt uppdrag, att det finns parallella, ljusskygga samhällsstrukturer. En liten del av invånarna är obenägna att delta i rättprocesser. Hos andra finns oro, och en mediabild som ofta handlar om kriminalitet. Går man på cykelvägen mellan till exempel områdena Vårdsåtra och Gottsunda centrum minskar valdeltagandet för varje steg man tar. Valdeltagande som i sig är ett viktigt mått för känslan av delaktighet i samhället.

Utifrån denna verklighet i Gottsunda, som är min vardag, har jag frågor på det nya året:

På vilket sätt utmanas kyrkan i stort av denna verklighet, det som kan kallas isärdragning? Som blir tydlig bara av att ta en kort promenad i Gottsunda.

På vilket sätt förändrar livet, engagemanget, människorna i mångkulturella församlingar till uttolkningen i vår tid av att vara kyrka – och uppdraget som kyrka?

I kyrkohandboken – den bok som ger ramar för gudstjänsten och är uttryck för Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära – exemplifierar en annan isärdragning. Där har samhällssammanhanget för ett kyrkligt ”vi” nästan helt lyst med sin frånvaro. För till beskrivningen av gudstjänstens ”vi” hörde länge nästan enbart det som handlade om gudsrelationen. Det som däremot gällde samma grupps relationer och sammanhang i samhället fanns sällan med.

I kyrkliga sammanhang har en kyrklig isärdragning funnits - där det gjorts en tydlig uppdelning mellan *dels* ett inkluderat ”vi” – det vill säga grupper som självdefinierat sig som den ”egentliga” kyrkan. Om det nu är de som beskrivs som frälsta eller de som är med i vissa verksamheter eller de som varje vecka går i söndagens gudstjänst. Gränserna har kunnat se olika ut.

och *dels* ett mer distanserat ”dom” – de andra. Fastän den senare gruppen ofta kunnat innefatta medlemmar i kyrkor, ja döpta personer.

Jag har återkommande mött nästan som en allergisk reaktion från personer i mångkulturella sammanhang. De betackar sig från att vara ”den andre”, ett objekt eller ett projekt för någon annan.

Mångkulturella församlingar är också fantastiska platser att vara på – med tro, engagemang och gemenskap över gränser. Med en bredd av kunskaper och livserfarenheter. Med många möjligheter till verkliga möten – över religionsgränser och kulturella gränser.

På vilket sätt kan kyrkan stärkas som en engagerad del i ett mångfacetterat samhälle?

Utän att vara en betraktare. Utän att komma till platser med det där välvilliga och välmenande leendet hos den som vill hjälpa den som ses som behövande.

BOEL HÖSSJER SUNDMAN